

Samen kleur geven aan de stad

PROJECT ROOMBEEK

Gemeente Enschede

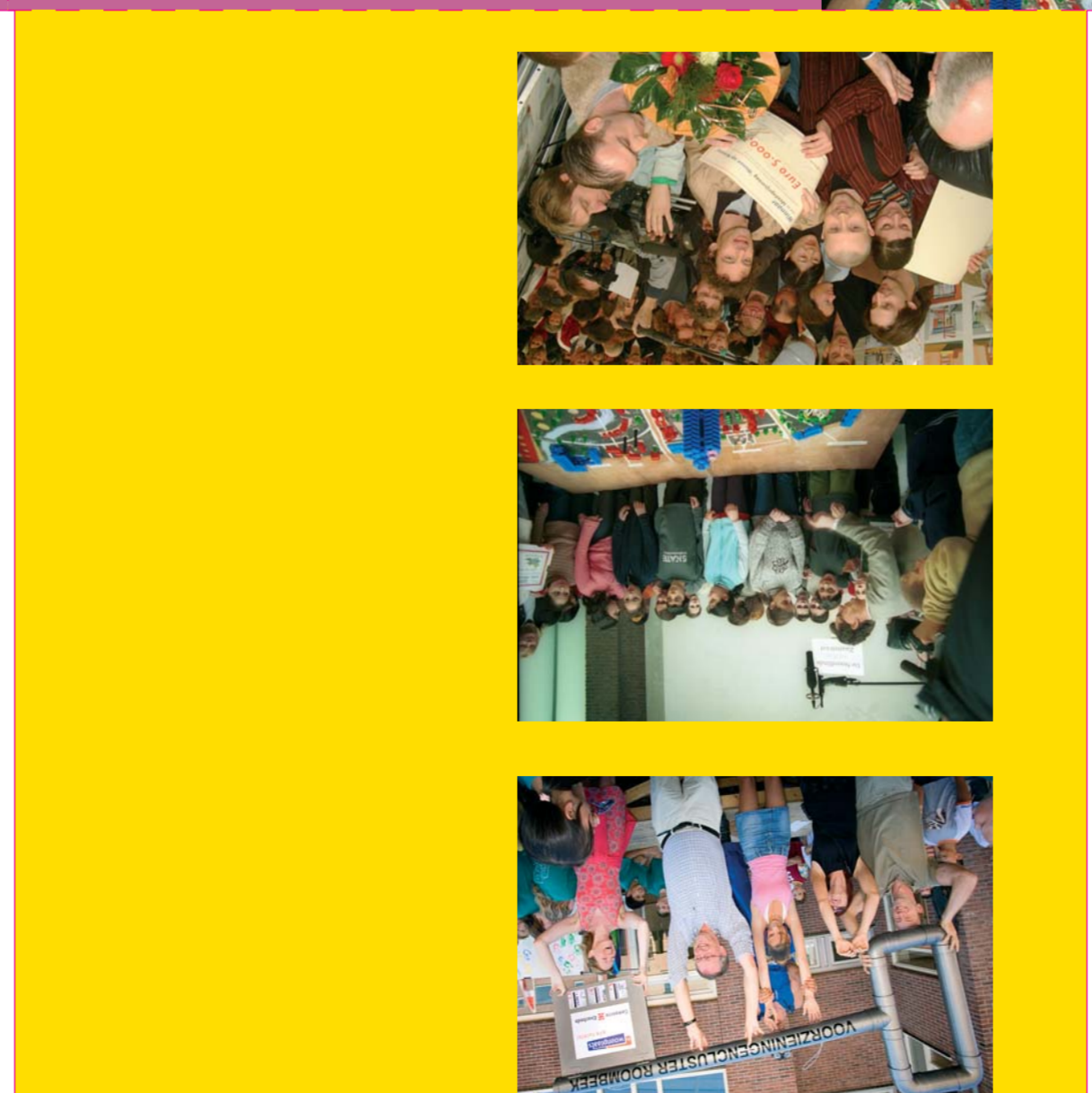
beginspraak

Zwolle

Gemeente Enschede

www.roombeek.nl

Vertrouwen geven

De Enschedese wijk Roombeek stond bekend om de textiel fabrieken en de daarbij behorende arbeiderswoningen uit de jaren twintig. Als gevolg van de sluiting van de fabrieken werd aan het eind van de jaren negentig een plan ontwikkeld voor revitalisering van deze wijk, de zogenaamde Vinex-locatie Groot Roombeek. De vuurwerk ramp op 13 mei 2000 zette echter

alles op zijn kop. De gemeente Enschede had na de ramp de taak om het vertrouwen van de bewoners terug te winnen en samen te bouwen aan een nieuw Roombeek. Ze schakelde hiervoor een onafhankelijke partij in; Joop Hofman werd benoemd tot regisseur van het participatieproject.

Joop Hofman is met zijn bedrijf Rode Wouw gespecialiseerd in het opzetten van participatieprojecten. Hij werd als externe partij aangewezen door de gemeente.

Een week na de ramp werd Hofman benaderd voor de herontwikkeling. "We hebben een korte periode gefilosofeerd over de manier waarop burgers invulling zouden kunnen geven aan dit project. We besloten dat bewoners zich konden opstellen als ontwerpers van de wijk". In het planvormingsproces zijn diverse methoden van burgerparticipatie toegepast. Hofman en consorten zijn op zoek gegaan naar sleutelfiguren in de wijk. "De groep sleutelfiguren was voor ons een lokale kennisbron en fungeerde als een klankbordgroep. Bij hen hebben we geverifieerd of de gekozen aanpak aansloot bij hun beleving". Hofman wilde graag dat mensen weer vooruit zouden kijken en warm zouden lopen voor het participatieproject. Maar ze waren ook nog erg bezig met het verwerken van de ramp. In overleg met rampenpsychologen is bepaald wanneer het beste de eerste grote bijeenkomst georganiseerd kon worden. "Voor veel mensen was die bijeenkomst een weerzien met oude buurtgenoten. Tijdens die avond hebben we hen uitgelegd hoe we beginspraak wilden toepassen". Er werden bijeenkomsten georganiseerd in

verschillende buurten en met verschillende gebruikers van de wijk, zoals ondernemers, kinderen en jongeren. Ook konden belanghebbers op ieder moment ideeën inbrengen via de ideeënbus en een website. "Vanaf het begin is de gemeente bij het project betrokken. Bewust. Zij neemt toch uiteindelijk het besluit en we wilden niet dat de gepresenteerde plannen vanuit het niets zouden komen", licht Hofman toe. Maar liefst dertig gemeenteraadsleden fungeerden tijdens de bijeenkomsten als tafelheer en tafeldame. "Zonder al te aanwezig te zijn, faciliteerden ze de gesprekken in praktische zin". Gedurende de hele ontwikkeling van de wijk zijn geïnteresseerden op de hoogte gehouden met een nieuwsbrief. Zo bleef het proces onder de aandacht. Hofman noemt communicatie erg belangrijk. "Normaal krijg je na het indienen van plannen veel bezwaarschriften. In Enschede ligt het gemiddelde op 250 per plan. Voor Roombeek kwamen er maar zeven bezwaarschriften binnen, dus dat is erg weinig. Naar ons idee komt dit omdat er veel draagvlak was en we mensen het vertrouwen hebben gegeven dat het goed zou

Communicatiemedewerker van de gemeente Enschede, Ruud Lutjenhuis, vertelt hoe via beginspraak 'de mooiste wijk van Nederland' gestalte kreeg

Op het moment dat de ramp plaatsvond, wilde de gemeente net van start gaan met het bouwen van de eerste woningen in Groot Roombeek. Deze plannen waren ontwikkeld volgens de oude methode: de gemeente bedenkt een plan en legt dat voor aan de bewoners. Lutjenhuis: "Na de ramp kon de wijk niet herontwikkeld worden zonder een duidelijk stempel van de bewoners, beginspraak dus. We hebben het oude plan helemaal van tafel geveegd en zijn opnieuw begonnen". Dat de bewoners na de ramp weinig vertrouwen hadden in de gemeente, noemt Lutjenhuis niet verwonderlijk. "Omdat je als gemeente geen speler en scheidsrechter tegelijk kunt zijn, hebben we besloten een externe, onafhankelijke partij in te huren die er voor de bewoners en de andere deelnemende partijen zou zijn". Tijdens de ontwikkeling van Roombeek is continu beginspraak toegepast. De voormalige bewoners waren de eerst verantwoordelijken voor de invulling van de plannen. Tijdens participatiebijeenkomsten werd geïnventariseerd wat ze goed en slecht vonden aan de wijk en welke wensen ze

hadden. Dat gebeurde aan de hand van thema's als samen leven, openbare ruimte, verkeer en wonen. In de tijd daarna hebben bewoners en ondernemers al hun ideeën bij de gemeente gedeponneerd. Op basis daarvan heeft Joop Hofman een bewonersvisie opgesteld. Stedenbouwkundige Pi de Bruijn, mede op voordracht van de bewoners gekozen, vertaalde de bewonersvisie in een structuurschets voor de wijk. De bewoners mochten beoordelen of hij zijn huiswerk goed had gedaan. Daarna volgde een afgesproken radiostilte om het plan uit te werken. Lutjenhuis: "Het ontwerp hebben we gepresenteerd aan de betrokkenen vóórdat het naar de gemeenteraad ging. Zo konden wij bepalen of het voldoende draagvlak had". Hij noemt Roombeek nu, door beginspraak, één van de mooiste wijken van Nederland. "Als je mensen serieus neemt en naar hen luistert, kun je een wijk ontwikkelen die ruim boven het maaiveld uitsteekt en waar mensen van diverse pluimage een plek vinden".